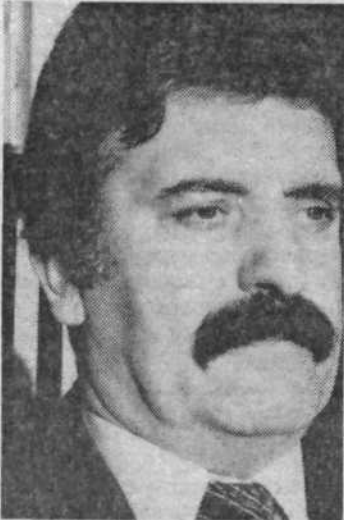

Beseda nagrajenih krvodajalcev

Na proslavi ob obletnici prostovoljnega, brezplačnega in anonimnega krvodajalstva je bilo podeljenih tudi precej priznanj. Dobil jih je 33 organizacij združenega dela in drugih ustanov, 21 organizatorjev krvodajalstva in 180 posameznikov-krvodajalcev.

Leto imamo okoli 100 krvodajalcev, kar pa je po moji oceni še vedno premalo. Moralo bi jih biti vsaj še 50, da bi tako dosegli 10 odstotno udeležbo glede na število za-

Ivo Vulič-Dermota

Zdravko Zupan

Edo Cvelbar

Kartonažna tovarna Ljubljana (temeljna organizacija na območju Centra) je v teh letih veliko prispevala k uspehu krvodajalstva v naši občini. V imenu te organizacije je priznanje prejel Ivo Vulič-Dermota, ki je tudi organizator krvodajalstva in je sam daroval kri že 58-krat.

»Organizator krvodajalstva sem že osmo leto,« je dejal, »in nameravam ostati tudi še vnaprej, čeprav mi poteče mandat predsednika sindikalne konference v tozdu. V vseh treh tozduh našega kolektiva imamo registriranih več kot 400 krvodajalcev, ki so darovali kri vsaj enkrat. Vselej pa imamo na akcijah več kot 100 delavcev. Akcijo opravimo v dveh ali treh dneh, da bi proizvodnja kar najmanj trpela. Zelo dobro se dogovarjamo z vodstvom, tako da ima vsak

delavec ob odvzemu krvi prosti dan, proizvodnja pa teče kljub temu nemoteno. Kljub velikemu številu krvodajalcev v naši občini nas je še vedno premalo. Zato bi moral vsak delavec pripeljati še svojega sodelavca in število bi se podvojilo.«

Zdravko Zupan je prejel odlikovanje za uspešno delo na področju organiziranja krvodajalskih akcij v Ljubljanski banki-Gospodarski banki. Poleg obilice delovnih obveznosti in predsedovanja v republiškem odboru sindikata finančnih delavcev že štiri leta uspešno organizira krvodajalske akcije, sicer pa je tudi sam krvodajalec. Kri je daroval že 34-krat. »Pred leti sem bil predsednik konference sindikata. Med drugim smo si zadali za nalogo tudi povečanje števila krvodajalcev. Vsako

poslenih. Pri tem so velike težave. Narava dela v banki je namreč takšna, da ne dopušča odsotnosti večjega števila ljudi.«

Posebna priznanja je prejelo kar 180 posameznikov, ki so darovali kri petindvajsetkrat ali večkrat. Edo Cvelbar, je daroval kri že 41-krat. »Med krvodajalce sem stopil že z 18 leti v pomorski šoli v Piranu. Sem popolnoma zdrav in ne vem, zakaj ne bi na ta način pomagal še drugim. Poleg tega se po odvzemu krvi tudi dobro počutim in res ne pomnim, kdaj sem bil zadnjikrat bolan. Naloga nas starih krvodajalcev pa je tudi, da spodbujamo še druge, mlajše k dajanju krvi. Kot krvodajalec sem prejel že mnogo priznanj.«

Tekst in fotografije: MIRO PETEK

Zavzeto delo, pomoč občanom

Krajevni skupnosti Kolodvor in Josip Prašnikar imata skupno organizacijo Rdečega križa, v kateri je 1900 članov in članic.

Za to krajevno organizacijo Rdečega križa je značilno, da je dobra sodelavka občinske organizacije RK, pa tudi vseh samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v obeh krajevnih skupnostih. Dobro je povezana tudi z osnovno šolo Tone Čufar in nekaterimi delovnimi organizacijami. Med njimi izstopata ZG TOZD Tiskarna na Moša Pijadejevi 39 in Emona Market, Cigaletova 2.

Odbor OO RK Kolodvor-Josip Prašnikar je imel 38 sej. Odbor ima deset članov, organizacija pa devet poverjenikov in še tri člane nadzornega odbora. Za vse pomembnejše dneve, tedne ali mesece, ki tematsko sodijo v njihovo področje, je v vseh letih pripravil priložnostne programe in akcije.

V starih letih so imeli tudi dvajset akcij zbiranja časopisnega papirja. Skupaj so nabrali 77.530 kg odpadnega papirja. Pomagali so jim tudi učenci 7. in 8. razreda osnovne šole Tone Čufar. Vsako leto so sodelovali tudi pri zbiranju oblačil, obutve, odev in posteljnine.

Z denarjem, ki ga pridobijo s prodajo papirja, s članarino in prostovoljnimi prispevki pomagajo velikemu številu starejših osamelih krajanov in socialno ogroženim občanom. Lani so na primer za 29. november in novo leto z denarjem pomagali 40 odraslim in 35 otrokom v obeh krajevnih skupnostih. Nekaj so prispevali tudi za 37 občanov v domovih upokojencev v Kamniku, na Taboru, Poljanah, za Bežigradom in na Bokalcu. S pralnim praškom, kavo in sadjem so obdarili 227 krajanov.

Prav gotovo je tudi ta krajevna organizacija Rdečega križa med tistimi, ki odlično sodelujejo z osnovno šolo in skrbi za svoj podmladek. Razpravljali so na skupščini pohvalili vse, ki so omogočili tako pestro in razgibano delovanje krajevni organizaciji in dejali, da pričakujejo tudi v prihodnje tako dobro sodelovanje z vsemi, ki lahko pomagajo pri reševanju socialnih problemov krajanov obeh krajevnih skupnosti.

S. J.

LJUBLJANA – SKRITA, NEZNANA.

Osamljeni starec

S stene ob glavnem vhodu v ljubljansko stolnico nas z ozko stisnjenimi očmi gleda Kristusova glava v kamnitem medaljonu, novejši latinski napis ob njej pa nam pove, da gre za enega izmed redkih ostankov stare katedrale, ki je stala na tem mestu vse do leta 1701, ko so jo podrli in sezidali današnjo baročno cerkev. Kakšno mesto je zavzemala ta, očitno gotška umetnina v stari zgradbi, kakšna je sploh bila?

Ko so leta 1086 italijanski gusarji ukradli iz stolnice v maloazijski Myri – že takrat 800 let stare – kosti škofa Miklavža in jih prepeljali v Bari, je ta svetnik postal v Evropi strašno popularen kot zaščitnik mornarjev. Zato so mu tudi ljubljanski ribiči in čolnarji zgradili cerkev, ki je bila leta 1248 povzdignjena v župnijsko in o kateri iz ohranjenih načrtov ter iz dokumenta iz leta 1262 lahko sklepamo, da je bila triladijska romanska bazilika. Potem ko jo je 1361 zajel požar, so ji leta 1367 prizidali nov gotski podolgi kor ali prezbitarij ter ga med letoma 1380 in 1390 mrežasto obokali tako, da je po višini presegal romansko ladjo.

In prav Kristus s stolničine fasade je bil tisti sklepnik, ki je na sredi povezoval rebra novega oboka. Način, kako je razdeljena njegova brada in oblika oči govori, da so tako kot v Augsburgu in v Prago tudi do nas že takrat prodrli sveži vetrovi, ki jih je v gotško kiparstvo vnesel stavbar Peter Parler iz švabskega Gmünda.

Ljubljanski meščani, trgovci in cehovski mojstri so bili novega, visokega in svetlega gotskega prizidka na moč veseli, saj so v njem dobili nove, udobnejše sedeže, pa tudi njihove, iz Benetk prinesene ali po beneški noši posnete praznične obleke so bile v svetlobi videti lepše in bolj očitne. Zato se tudi niso kaj posebno upirali, ko je bilo po ustanovi-

tvi ljubljanske škofije leta 1461 treba ponovno seči v žep in z novo gotsko prezidavo pomagati stari cerkvi, da bi bila kljub ohranjenemu ravnemu stropu v ladjah vendarle videti kot prava stolnica. Takšna je prav dobro služila svojem namenu še več kot dve stoletji. Trubar, ki je tam s prižnice oznanjal protestantsko prenovo krščanstva, je bil z njo zadovoljen, škof Tomaž Hren, ki je kasneje z iste prižnice bruhal ogenj in žveplo na luterane – prav tako. Stolnični dekan Janez Anton Dolničar pa ni bil. Ker ga je brat Gregor skupaj s še drugimi »operosi« zastrupil s italijanskim baročnim »modernizmom«, jo je dal do tal podreti in nanovo pozidati tako, kot je veleva novodobni okus.

Kristusov sklepnik je takrat moral zapustiti svoje mesto tam visoko zgoraj v žarišču čipk gotškega stropa, ter se preselil tja, kjer ga gledamo še danes, ne da bi kaj dosti vedeli o njegovi blesteči preteklosti.

Plakete delavcem Lutkovnega gledališča

Vai zbor! skupščine mesta Ljubljana so na zadnjem zasedanju sprejeli sklep o podelitvi plaket mesta Ljubljana trem delavcem Lutkovnega gledališča Ljubljana, ki je lani praznovalo 35-letnico uspešnega delovanja. Plakete prejmejo Ignacije Šunjič, direktor Lutkovnega gledališča, Edi Majaron, umetniški vodja, in Nace Simončič, animator in plaec besedil.

A. V.

DOM UPKOJENCEV CENTER ŽIVI Z OBČANI

Dnevna oskrba za ostarele

Dom upokojencev Center na Taboru že nekaj časa presega podobne domove zaprtega tipa in ima na stečaj odprta vrata tudi za druge ostarele ljudi, ki v domu ne prebivajo. Že od vsega začetka ne nudi prehrane samo oskrbovancem, ampak tudi drugim stariim ljudem in stanovalcem v sosesčini. Razen razmeroma nizkih cen pa je odlika kuhinje v domu na Taboru dletna prehrana.

Leta 1982 so se na Taboru lotili nove, bolj kakovostne oblike pomoči starejšim občanom – dnevne oskrbe. Dandanes so podane za to oskrbo prostorske, materialne in druge možnosti, in te pomoči se

je doslej poslužilo že kar precejšnje število občanov. Ta oskrba je namenjena predvsem relativno samostojnim starejšim ljudem, ki se lahko bivajo v svojih stanovanjih, ne zmorejo pa več v celoti ku-

hati, ogrevati stanovanja ali pa si želijo družbe. V dom prihajajo (ali jih pripeljejo svojci) med šest in osmo uro zjutraj, ostanejo pa do šestnajste, ali pa celo do osemnajste ure. Tu dobijo zajtrk in kosilo, po potrebi tudi dietno prehrano. Poslužijo se lahko ambulantnih in fizioterapevtskih storitev ter vseh dejavnosti, ki jih organizira dom za svoje oskrbovance po programu delovne terapije. Cena te oskrbe pa trenutno znaša 222 din.

Kot je povedala Lucija Blejec, socialna delavka v tem domu, je zanimanje za tovrstno oskrbo kar precejšnje. Ta »vrtec za odrasle« lahko sprejme 10 starostnikov in jim tudi nudi popolno oskrbo. Seveda pa je veliko prostora na voljo tudi za občane, ki se v domu zadržujejo le uro ali dve na dan, ki se lahko poslužujejo jedilnice ali dnevnih prostorov, se pogovarjajo s sovrstniki in podobno.

Dom upokojencev Center pa se želi še bolj približati vsem krajanom, zato so se pred kratkim pogovarjali v vseh krajevnih skupnostih v naši občini. Zabeležili so si želje krajanov, dom pa jih bo skušal uresničiti po svojih možnostih.

MIRO PETEK

Obisk na zavodu za transfuzijo

Pred kratkim so organizatorji krvodajalstva v naši občini obiskali Zavod za transfuzijo, kjer so si ogledali delovne prostore in se pogovorili z delavci zavoda. Obisk je prav gotovo sad dobrega sodelovanja med Zavodom za transfuzijo in občinskim Rdečim križem, ki na področju krvodajalstva beleži zelo lepe rezultate.

Organizatorji so si ogledali vse faze dela – od odvzema krvi do tako imenovane »predelave«, to je do tiste stopnje, ko lahko darovano kri že sprejme bolnik. Tu so zelo zapleteni postopki, pri katerih potem brezplačna kri dobi določeno ceno. Organizatorji krvodajalstva so se nato z delavci tega kolektiva pogovarjali o raznih težavah in problemih. Dobil so pojasnilo o vsem, kar jih je zanimalo. Vse, kar so izvedeli bodo posredovali tudi krvodajalcem in to je gotovo eden izmed načinov, da se bo ta armada humanih ljudi še povečala.

M. PETEK